

**Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

ZITTING 1982-1983

17 FEBRUARI 1983

WETSVOORSTEL

tot instelling van een Parlementscommissaris
voor de openbare uitgaven

(Ingediend door de heren Henrion en Willockx)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De voornaamste taak van het Parlement is controle uit te oefenen op de handelingen van de Regering, onder meer door de jaarlijkse stemming over de algemene rijksbegroting (art. 110, 111 en 115 van de Grondwet).

Feitelijk is die controle tegenwoordig zeer beperkt, wat aanleiding heeft gegeven tot verschillende initiatiefvoorstelen die hoofdzakelijk ten doel hebben de Kamers door het Rekenhof te laten bijstaan tijdens de behandeling van de begroting in de Commissies : zie o.m. het wetsvoorstel tot verbetering van de parlementaire controle inzake begrotingsaangelegenheden, ingediend door de heer van Waterschoot c.s. (Senaat, B. Z. 1979, nr 200) en het wetsvoorstel houdende opdracht aan het Rekenhof de raming van begrotingskredieten te verifiëren, ingediend door de heer R. Henrion (Kamer, zitting 1981-1982, nr 300/1).

Het Rekenhof zou onmiddellijk bereid zijn om de volgende maatregelen te nemen :

« Zowel voor de Kamer als voor de Senaat zullen begrotingsanalyses worden opgesteld en zal een lid van het Collège worden afgevaardigd om de vaste Commissies bij te staan bij de besprekking van de begroting en speciaal met betrekking tot de duidelijke onderschattingen of overschattingen van de uitgaven » (voorstellen tot wijziging van het Reglement van de Kamer, aanvullend verslag Kamer, B. Z. 1979, nr 283/4).

Maar deze voorafgaande controle op de ontwerp-begrotingen is slechts een van de vormen van het algemene toezicht van het Parlement op de overheidsuitgaven.

Die controle moet ook gepaard gaan met controle achteraf, nl. bij de besprekking van het ontwerp van wet houdende eindregeling van de begroting; het is dan dat de politieke verantwoordelijkheid van de Regering of van een of meer Ministers in het geding kan worden gebracht.

**Chambre
des Représentants**

SESSION 1982-1983

17 FÉVRIER 1983

PROPOSITION DE LOI

instituant un commissaire du Parlement
pour les dépenses publiques

(Déposée par MM. Henrion et Willockx)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La mission essentielle du Parlement est de contrôler l'action gouvernementale, notamment par le vote annuel du budget général de l'Etat (art. 110, 111 et 115 de la Constitution).

Dans les faits, aujourd'hui, ce contrôle est fortement réduit, ce qui a suscité diverses propositions parlementaires tendant principalement à faire assister les Chambres par la Cour des comptes au moment de la discussion du budget en Commission : voir notamment la proposition de loi améliorant l'exercice du contrôle parlementaire en matière budgétaire déposée par M. van Waterschoot et consorts (Sénat, S. E. 1979, nr 200/1) et la proposition de loi confiant à la Cour des comptes la mission de vérifier les estimations de crédits budgétaires déposée par M. R. Henrion (Chambre, session 1981-1982, nr 300/1).

Dès à présent, la Cour des comptes aurait exprimé son accord pour prendre les mesures suivantes :

« Des analyses de budget seront élaborées à l'intention de la Chambre et du Sénat et un membre du Collège sera délégué pour assister les commissions permanentes lors de la discussion des budgets, particulièrement dans le cas de sous-évaluation ou de surévaluation manifestes des dépenses (propositions de modification du Règlement de la Chambre, rapport complémentaire Chambre, S. E. 1979, nr 283/4).

Mais ce contrôle préalable sur les projets de budget ne constitue qu'une des formes de contrôle général du Parlement en matière de dépenses publiques.

Celui-ci doit aussi s'accompagner d'un contrôle a posteriori qui s'effectuera à l'occasion de la discussion du projet de loi de règlement définitif du budget; c'est à cette occasion que la responsabilité politique du Gouvernement, d'un ou de plusieurs Ministres peut être mise en cause.

Er is opgemerkt dat die procedure uiterst zelden voorkomt en dat na de oorlog 1940-1945 slechts twee zulke gevallen bekend zijn en een ervan had dan nog betrekking op de dienstjaren 1929-1930 en 1931, hoewel het in 1945 werd besproken « (zie Fernand Erauw, « Droit budgétaire, Comptabilité publique, crédit public », Bruylant, Brussel, 1979, blz. 190).

De huidige toestand van de overheidsfinanciën gebiedt dat, afgezien van die traditionele procedures, vaak van een betwifelbare doeltreffendheid, het Parlement in staat wordt gesteld om op het beheer van de Regering geregelder toezicht te houden en de wenselijkheid van bepaalde uitgaven te bespreken.

De burgers, die rechtstreeks belang hebben bij al hetgeen verband houdt met de financiële aspecten van het overheidsbeleid, zouden het Parlement kennis moeten kunnen geven van bepaalde feiten die zij hebben geconstateerd en die zij als een uiting van verspilzucht beschouwen.

Deze mogelijkheid moet worden georganiseerd en er dient een procedure te worden ontworpen om zulke kennisgevingen in ontvangst te nemen, te verifiëren, te classificeren en nader toe te lichten ten behoeve van het Parlement en de Regering.

In vele andere landen heeft het Parlement met succes een « ombudsman » benoemd, die optreedt als tussenpersoon tussen de burgers en de overheid, telkens als de rechten van de burgers in het gedrang schenen te worden gebracht, hetzij door de administratie, hetzij door de pers, of nog wan- neer het ging over de rechten van de verbruikers.

Nu ligt het wel voor de hand dat een ongeschikte of nutteloze besteding afbreuk doet aan de rechten van de belastingschuldigen in het algemeen.

Dezen zouden zich, onder opgave van hun identiteit, moeten wenden tot een overheidspersoon, door de Kamers aan te wijzen, en die elk jaar verslag zou doen van zijn voornaamste bevindingen.

Deze Parlementscommissaris zal het recht van onderzoek en verificatie bij de openbare besturen bezitten. Zijn bezoldiging en de kosten van zijn secretariaat zullen worden uitgetrokken op de begroting der dotaties.

Ten einde zijn onafhankelijkheid te waarborgen, wordt zijn opdracht beschouwd als een volledige dagtaak.

On a fait observer que cette procédure est « un fait extrêmement rare et dans l'après-guerre 1940-1945 on ne relève que deux cas... et encore l'un d'eux quoique discuté en 1945 était relatif aux exercices 1929-1930 et 1931 » (voir Fernand Erauw, « Droit budgétaire, Comptabilité publique, crédit public », Bruylant, Bruxelles, 1979, p. 190).

La situation actuelle des finances publiques commande qu'au-delà de ces procédures traditionnelles, à l'efficacité souvent douteuse, le Parlement puisse de manière plus continue surveiller la gestion gouvernementale et discuter de l'opportunité de certaines dépenses.

Les citoyens directement concernés par tout ce qui touche aux aspects financiers de la gestion publique devraient pouvoir porter à la connaissance du Parlement certains faits constatés par eux et qui leur apparaîtraient comme étant constitutifs de laxisme dépensier.

Cette faculté doit être organisée et il est indispensable de tracer une procédure de réception, de vérification, de classement et de mise en évidence à l'intention du Parlement et du Gouvernement.

Dans de nombreux pays étrangers, l'on a eu recours avec succès à la désignation d'un « ombudsman » du Parlement chargé de s'entretenir entre les citoyens et les pouvoirs chaque fois que les droits des premiers ne semblaient pas sauvagardés, qu'il s'agisse de l'administration, de la presse, ou encore de la mise en cause des droits des consommateurs.

Or, il est évident que lorsque des dépenses sont engagées de manière inappropriée ou somptuaire, l'on porte atteinte d'une manière générale aux droits des redevables de l'im- pôt.

Ceux-ci devraient pouvoir s'adresser en dévoilant leur identité, à une personnalité publique désignée par les Chambres et qui ferait chaque année rapport sur les principales constatations qu'elle aurait pu faire.

Ce commissaire du Parlement sera pourvu du droit d'enquête et de vérification auprès des administrations publiques. Sa rémunération et les frais de son secrétariat seront inscrits au budget des dotations.

Afin d'assurer son indépendance, sa mission est considérée comme de plein exercice.

R. HENRION
F. WILLOCKX

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Er wordt een Parlementscommissaris ingesteld voor de controle van de overheidsuitgaven.

Art. 2

De commissaris wordt door de Kamers aangewezen voor een tijdvak van zes jaar; hij is herbenoembaar.

Hij ontvangt de inlichtingen door de burgers verstrekt over de misbruiken die zij hebben vastgesteld op het gebied van de overheidsuitgaven.

PROPOSITION DE LOI

Article 1

Il est institué un commissariat du Parlement pour le contrôle des dépenses publiques.

Art. 2

Le commissaire est désigné par les Chambres pour une durée de six ans; ce mandat est renouvelable.

Sa mission consiste à recevoir les informations émanant des citoyens concernant les abus constatés en matière de dépenses publiques.

Art. 3

Alleen de inlichtingen die ondertekend zijn door de persoon die ze verstrekt, worden in overweging genomen.

De commissaris heeft het recht van onderzoek en verificatie bij de openbare besturen.

Art. 4

Ieder jaar stelt hij ten behoeve van de Kamers en van de Regering een verslag op over de uitvoering van zijn opdracht.

Art. 5

De Parlementscommissaris mag geen lid zijn van een van beide Wetgevende Kamers, noch enig ambt vervullen waaraan een wedde of vergoeding verbonden is betaald uit de Staatskas, noch rechtstreeks of zijdelings belang hebben bij of werkzaam zijn in enige onderneming of zaak waarvoor rekening en verantwoording verschuldigd is aan de Staat.

15 februari 1983.

Art. 3

Seules les informations signées par leur auteur sont prises en considération.

Le commissaire a le droit d'enquête et de vérification auprès des administrations publiques.

Art. 4

Chaque année, il dresse à l'intention des Chambres et du Gouvernement un rapport sur l'accomplissement de sa mission.

Art. 5

Le commissaire du Parlement ne peut être membre de l'une ou l'autre Chambre législative ni remplir aucun emploi auquel est attaché un traitement ou une indemnité sur les fonds du Trésor ni être directement ou indirectement intéressé ou employé dans aucune entreprise ou affaire sujette à comptabilité envers l'Etat.

15 février 1983.

R. HENRION
F. WILLOCKX